

Wykaz bibliograficzny

Źródła

- Benedictus XVI, *Esortatione apostolic postsinodale Sacramentum caritatis*, 22.02.2007, AAS 99 (2007).
- Codex Iuris Canonici auctoritate Joannis Pauli PP. II promulgatus*, 25.01.1983, AAS 75II (1983), 1-317. *Kodeks Prawa Kanonicznego przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu*, Warszawa 1984.
- Codex Iuris Canonici, Pii X Pontificis Maximi iussu digestus, Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus*, 27 V 1917, AAS 9 II (1917) 3-521.
- Congregatio pro Doctrina Fidei, *Normae Potestas Ecclesiae de conficiendo processu pro solutione vinculi matrimonialis in favorem fidei*, 30.04.2001, Città del Vaticano 2003.
- Discorso del Santo Padre Benedetto XVI in occasione dell'inaugurazione dell'anno giudiziario del Tribunale della Rota Romana* (26.01.2013), [w:] https://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/it/speeches/2013/january/documents/hf_ben-xvi_spe_20_130126_rota-romana.html (dostęp: 17.02.2016).
- Discorso del Santo Padre Francesco in occasione dell'inaugurazione dell'anno giudiziario del Tribunale della Rota Romana* (22.01.2016), [w:] http://w2.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2016/january/documents/papa-francesco_20160122_annogiudiziario-rota-romana.html (dostęp: 17.02.2016).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z 16.12.2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.Urz. UE L 348 z 24.12.2008, s. 98).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z 21.05.2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U.UE L.2008.136.3).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z 18.06.2009 r. przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz.Urz. UE L 168 z 30.6.2009, s. 24, z późn. zm.).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z 5.04.2011 r. w sprawie zapobiegania handlu ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującej decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz.Urz. UE L 101 z 15.04.2011, s. 1, z późn. zm.).

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z 11.05.2011 r. zmieniającej dyrektywę Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową (Dz.Urz. UE L 132 z 19.5.2011, s. 1).*
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z 13.12.2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.Urz. UE L 337 z 20.12.2011, s. 9).*
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2013/11/UE z 21.05.2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U.UE L.2013.165.63).*
- Dyrektywa Rada 2004/81/WE z 29.04.2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi organami (Dz.Urz. UE L 261 z 6.08.2004, s. 19, z późn. zm.).*
- Dyrektywa Rady 2001/40/WE z 28.05.2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz.Urz. WE L 149 z 2.06.2001, s. 34; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, s. 107).*
- Dyrektywa Rady 2001/51/WE z 28.06.2001 r. uzupełniającej postanowienia art. 26 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z 14.06.1985 r. (Dz.Urz. WE L 187 z 10.07.2001, s. 45; Dz.Urz.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, s. 160).*
- Dyrektywa Rady 2003/109/WE z 25.11.2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.Urz. UE L 16 z 23.01.2004, s. 44, z późn. zm.).*
- Dyrektywa Rady 2003/110/UE z 25.11.2003 r. w sprawie pomocy w przypadkach tranzytu do celów deportacji drogą powietrzną (Dz.Urz. UE L 321 z 6.12.2003, s. 26, z późn. zm.).*
- Dyrektywa Rady 2003/86/WE z 22.09.2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.Urz. UE L 251 z 3.10.2003, s. 12, z późn. zm.).*
- Dyrektywa Rady 2004/114/WE z 13.12.2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz.Urz. UE L 375 z 23.12.2004, s. 12, z późn. zm.).*
- Dyrektywa Rady 2005/71/WE z 12.10.2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz.Urz. UE L 289 z 3.11.2005, s. 15, z późn. zm.).*
- Dyrektywa Rady 2009/50/WE z 25.05.2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz.Urz. UE L 155 z 18.06.2009, s. 17).*
- Dziennik Praw Księstwa Warszawskiego, t. 1, Warszawa 1810.*
- Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).*

- Główny Urząd Statystyczny, *Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w 2014 r.* - opracowanie sygnałne, Warszawa, 9.06.2015 r.
- Ioannes Paulus II, *Ad Romanae Rotae Auditores simul cum officialibus et advocatis coram admissos, anno forensic ineunte*, 25.01.1988, AAS 80 (1988).
- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE z 2012 r. C 326/02).
- Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 1994.
- Kodex Cywilny z przypisami, Warszawa 1808.
- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950 r., zmieniona Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).
- Konwencja z 20.11.1989 r. o prawach dziecka (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.).
- Konwencja z 25.10.1980 r. dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (Dz.U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, lipiec 2014.
- Minister Infrastruktury i Rozwoju, *Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020*, Warszawa, 30.01.2015.
- Papież Franciszek, *List Apostolski motu proprio „Mitis Iudex Dominus Iesus” reformujący kanony Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące spraw o orzeczenie nieważności małżeństwa. List apostolski motu proprio „Mitis et misericors Iesus” reformujący kanony Kodeksu Kanonów Wschodnich dotyczące spraw o orzeczenie nieważności małżeństwa*, Tarnów 2015, tekst łacińsko-polski (editio tipica, Libreria Editrice Vaticana 2015).
- Pontificium Consilium de Legum Textibus, *Instructio Dignitas Connubii servanda a tribunalibus dioecesanis et interdioecesanis in pertractandis causis nullitatis matrimonii*, 25.01.2005, „Communicationes” 37 (2005).
- Pontificium Consilium de Legum Textibus, Prot. N. 15138 (1.10.2015),
- Pontificium Consilium de Legum Textibus, Prot. N. 15139/2015 (1.10.2015), [w:] <http://www.delegumtextibus.va/content/testilegislativi/it/risposte-particolari/procedure-per-la-dichiarazione-della-nullita-matrimoniale.html> (dostęp: 16.02.2016).
- Pontificium Consilium de Legum Textibus, Prot. N. 15155/2015 (13.10.2015).
- Pontificium Consilium de Legum Textibus, Prot. N. 15201/2015 (18.11.2015).
- Pontificium Consilium de Legum Textibus, *Rescritto ex audientia* (12.12.2015).
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, zał. do Uchwały Nr 16/150/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 24.03.2015.
- Rezolucja z 25.10.2011 r. w sprawie alternatywnych metod rozwiązywania sporów w sprawach cywilnych, handlowych i rodzinnych, 2011/2117(INI) (Dz.U.UE C.2013.131.E.1).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.03.2006 r. w sprawie egzekucji grzywien, kar pieniężnych i kosztów postępowania w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 42, poz. 288).

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z 21.05.2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U.UE L.2013.165.19).*
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. Nr 100, poz. 908).*
- Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym Gaudium et spes, [w:] Sobór Watykański II, Konstytucje, Dekrety, Deklaracje, Poznań 2002.*
- Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 121 z późn. zm.).*
- Ustawa z 19.04.1969 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 1969 r. Nr 13, poz. 94 z późn. zm.).*
- Ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).*
- Ustawa z 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2001 r. Nr 71, poz. 733 ze zm.).*
- Ustawa z 10.01.2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, ustawy o świadku koronnym oraz ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 17, poz. 155).*
- Ustawa z 3.06.2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2005 r. Nr 141, poz. 1181).*
- Ustawa z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493).*
- Ustawa z 7.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 859 ze zm.).*
- Ustawa z 6.11.2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1431).*
- Ustawa z 17.10.2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414).*
- Ustawa z 3.12.2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 18 ze zm.).*
- Ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.).*
- Ustawa z 13.06.2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 849).*
- Ustawa z 27.09.2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247).*
- Ustawa z 24.07.2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1199).*
- Ustawa z 24.07.2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1302).*
- Ustawa z 10.09.2015 r. o uzgodnieniu płci (druk nr 1469).*

Ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 23).
Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.).
Ustawa z 19.04.1969 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1969 r. Nr 13, poz. 96 z późn. zm.).
Ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.).
Ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 2082 ze zm.).
Ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. 2015 r., poz. 1094 ze zm.).
Ustawa z 7.07.1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.).
Ustawa z 28.11.2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2014 r., poz. 1741 z późn. zm.).
Ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2135 ze zm.).
Ustawa z 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. 2003 r. Nr 58, poz. 515 ze zm.).
Ustawa z 27.07.2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.).
Wzory różnych czynności sądowych, Warszawa 1808.

Orzecznictwo (chronologicznie)

Uchwała SN z 26.04.1952 r., C 798/51, OSN 1952, Nr 1, poz. 1.
Orzeczenie SN z 20.12.1952 r., C 600/52, OSNCK 1954, nr 2, poz. 31.
Uchwała SN z 14.02.1955 r., I CO 83/54, PiP 1955, z. 9, s. 479.
Orzeczenie SN z 2.12.1957 r., I CR 1045/56, OSN 1959, poz. 76.
Wyrok SN z 30.12.1961 r., II CR 781/61, OSNCP 1963, poz. 31.
Dec. z 02.12.1967 r. cor. Lefebvre, SRRDec. 59 (1967), s. 798-807.
Dec. z 25.02.1969 r. cor. Anné, SRRDec. 61 (1969), s. 173-192.
Dec. z 06.10.1969 r. cor. Pompedda, SRRDec. 61 (1969), s. 915-924.
Wyrok SN z 16.05.1973 r., I CR 203/73, LexisNexis nr 319674.
Wyrok SN z 12.09.1975 r., III CR 226/75, LEX nr 7750.
Uchwała 7 sędziów SN z 20.09.1975 r., III CZP 8/75, OSNC 1976, nr 7-8, poz. 151.
Uchwała SN z 23.04.1976 r., III CZP 20/76, OSP 1977, Nr 5, poz. 81.
Uchwała SN z 9.06.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7-8, poz. 86.
Uchwała SN z 25.02.1978 r., sygn. akt III CZP 100/77, OSP 1983, nr 10, poz. 217.
Wyrok SN z 19.12.1979 r., IV CR 447/79, OSNCP 1980, nr 7-8, poz. 143.
Dec. z 15.03.1983 r. cor. Colagiovanni, RRDec. 75 (1983), s. 96-105.
Dec. z 19.07.1983 r. cor. Gianecchini, RRDec 75 (1983), s. 453-462.
Dec. z 24.11.1983 r. cor. Stankiewicz, RRDec. 75 (1983), s. 673-687.
Wyrok SN z 1.03.1985 r., I CR 27/85, OSPiKA 1989, nr 5, poz. 115.
Dec. z 06.05.1987 r. cor. Serrano, RRDec. 79 (1987), s. 268-284.
Dec. z 03.02.1988 r. cor. de Lanversin, RRDec. 80 (1988), s. 67-74.
Dec. z 19.10.1992 r. cor. Pompedda, RRDec. 84 (1992), s. 493-501.
Wyrok SA w Katowicach z 5.07.1996 r., I ACr 377/96, „Wokanda” 1997/11/42.
Wyrok SN z 12.02.1997 r., II CKN 76/97.
Wyrok SA w Warszawie z 20.05.1997 r., I ACr 41/97, „Wokanda 1998/8/40.

- Wyrok TK z 28.05.1997 r., K 26/96, OTK 1997, s. 184.
- Wyrok SN z 15.09.1999 r., III CKN 344/98, Legalis nr 357261.
- Wyrok SN z 5.11.1999 r., III CKN 799/99, LEX nr 528139.
- Wyrok SN z 17.12.1999 r., III CKN 850/99, LEX nr 50737.
- Wyrok SN z 09.11.2001 r., I CKN 438/00, Legalis nr 52690.
- Wyrok SN z 11.01.2001 r., sygn. IV CKN 1469/00, Lex 47037.
- Postanowienie SN z 12.12.2000 r., V CKN 1805/00, LEX nr 52400.
- Wyrok TK z 12.03.2002 r., P 9/01, Lex nr 54048.
- Wyrok TK z 11.06.2002 r., SK 5/02, Lex nr 54901.
- Wyrok SN z 16.09.2003 r., IV CKN 481/2001, LexisNexis nr 2104978.
- Wyrok SN z 13.02.2004 r., I CK 269/02, Lex 1673863.
- Uchwała SN z 30.11.2004 r., I KZP 26/04.
- Wyrok SN z 13.01.2005 r., III CK 126/04, LEX nr 160695.
- Wyrok TK z 1.09.2006 r., SK 14/05, OTK-A 2006/8/97.
- Wyrok NSA z 25.04.2008 r., II OSK 227/07.
- Uchwała SN z 28.08.2008 r., III CZP 75/08.
- Wyrok SN z 29.10.2008 r., IV CSK 228/2008, LexisNexis nr 1997745.
- Wyrok ETPCz Armonas v. Litwa z 25.11.2008 r., Izba (Sekcja II), skarga nr 36919/02.
- Postanowienie Sądu Rejonowego w Zamościu z 1.01.2009 r., sygn. akt VII W 223/09.
- Wyrok Nahide Opuz v Turcja z 9.06.2009 r. (nr sprawy 33401/02).
- Wyrok WSA w Gliwicach z 16.07.2009 r., sygn. akt IV SA/Gl 77/09, LEX nr 553429.
- Wyrok WSA w Poznaniu z 6.07.2011 r., sygn. akt IV SA/Po 470/11, LEX nr 1154856.
- Wyrok NSA z 5.10.2011 r., sygn. akt I OSK 800/11, LEX nr 1069681.
- Postanowienie SN z 2.12.2011 r., III CSK 65/11, LEX nr 1130174.
- Wyrok Warecka k. Kalucza v Węgry z 24.04.2012 r. (nr sprawy 57693/10).
- Postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z 13.11.2012 r., sygn. Akt XIV W 1975/12.
- Uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 25/13.
- Wyrok NSA z 7.06.2013 r. sygn. akt I OSK 2226/12, LEX nr 1356980.
- Wyrok SA w Gdańsku z 14.06.2013 r., I ACa 74/13.
- Wyrok SA w Lublinie z 21.11.2013 r., I ACa 248/13, Lex 1402932.
- Wyrok SN z 13.12.2013 r., SNO 35/13, LEX nr 1409019.
- Wyrok SA w Warszawie z 16.01.2014 r., I ACa 1194/13.
- Wyrok SA w Łodzi z 17.02.2014 r., I ACa 937/13, Lex 1451728.
- Wyrok SN z 16.04.2014 r., V CSK 274/13, LEX nr 1460982.
- Wyrok ETPC z 26.06.2014 r., 65192/11, Lex nr 1624604.
- Wyrok ETPC z 26.06.2014 r., 65941/11, Lex nr 1475119.
- Wyrok NSA z 12.08.2014 r., sygn. akt I OSK 839/13, LEX nr 1511982.
- Wyrok SN z 15.01.2015 r., IV CSK 146/14, Lex nr 1587174.
- Wyrok ETPC z 27.01.2015 r., 25387/12, Lex nr 1826559.

Wyrok WSA w Krakowie z 12.05.2015 r., sygn. akt III SA/Kr 121/15.

Wyrok TK z 30.09.2015 r., sygn. akt K 3/13.

Literatura

Adamowicz L., *Jedna czy dwie instancje? – w oczekiwaniu na reformę procesu małżeńskiego*, [w:] *Procesy i procedury: nowe wyzwania. Materiały z Konferencji Naukowej zorganizowanej na Wydziale Prawa Kanonicznego w dniu 22 października 2015 r.*, red. G. Leszczyński, Warszawa 2015.

Adamowicz L., *Okoliczności osób i rzeczy zezwalające na prowadzenie procesu skróconego*, [w:] *Proces małżeński według motu proprio Mitis Iudex Dominus Iesus*, red. J. Krajczyński, Płock 2015.

Allerhand M., *Przerwanie przedawnienia przez zgłoszenie wniosku w trybie art. 392 k.p.c.*, „Polski Proces Cywilny” 1939, nr 3-4.

Andrejew I., Świda W., Wolter W., *Kodeks karny z komentarzem*, Warszawa 1973.

Andrych-Brzezińska I., *Ciężar dowodu w prawie i procesie cywilnym*, Warszawa 2015.

Antoniak-Drożdż A., *Przesłuchanie dziecka w procesie karnym – uwagi praktyczne*, „Prokuratura i Prawo” 2006, nr 6.

Augustyn J., *Homoseksualizm a miłość*, Kraków 1997.

Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2012.

Barańska A., *Właściwość rzeczowa sądu wojewódzkiego w procesie cywilnym*, „Nowe Prawo” 1973, nr 2.

Barrett J.P., *A History of Alternative Dispute Resolution: the story of a Political, Cultural and Social Movement*, Jossey-Bas 2004.

Bartczak A., *Czynności procesowe obrońcy węzła małżeńskiego Trybunału Diecezji Łódzkiej w sprawach o stwierdzenie nieważności małżeństw w latach 1984-2005*, www.archidiecezja.lodz.pl/lst/wordpress/?p=284.

Bartczak A., *Obrona ważności małżeństwa w perspektywie poszukiwania prawdy o małżeństwie w czynnościach obrońcy węzła małżeńskiego*, „Ius Matrimoniale” 14 (20) 2009.

Bączkowiec F., *Prawo kanoniczne. Podręcznik dla duchowieństwa*, t. 3, wyd. 3, uzupełn. J. Baron, W. Stawinoga, Opole 1958.

Benedetti I., *Ordo iudicialis procesus canonici instruendi*, Taurini 1938.

Betancourt J.C., Zlatanska E., *Online Dispute Resolution (ODR): What Is It, and Is It the Way Forward?*, *Arbitration* 2013 (79), nr 3.

Betlejewska J., *Animadversiones obrońcy węzła małżeńskiego jako element formalny dyskusji sprawy w kanonicznym procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa*, [w:] *Dowodzenie w procesach kościelnych*, red. J. Krzywkowska, R. Sztymmler, Olsztyn 2014.

Biskupski S., *Prawo małżeńskie Kościoła Rzymskokatolickiego*, Warszawa 1956.

Biskupski S., *Prawo małżeńskie Kościoła Rzymskokatolickiego. Tom II. Proces małżeński*, Olsztyn 1960.

- Błachut J., Gaberle A., Krajewski K., *Kryminologia*, Gdańsk 2007.
- Boch R., Dzierżawska-Popiołek A., *Mediacja w systemie pomocy rodzinie w kryzysie. Co można zrobić, by chronić dziecko w rozwodzie?*, [http://fdn.pl/sites/default/files/file/dzieckokrzywdzone/kwartalnik%20nr%2025/mediacja_w_systemie_pomocy_rodzinie\(1\).pdf](http://fdn.pl/sites/default/files/file/dzieckokrzywdzone/kwartalnik%20nr%2025/mediacja_w_systemie_pomocy_rodzinie(1).pdf).
- Boratyńska K.T., Górski A., Sakowicz A., Ważny A., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2014.
- Borkowska K., *Prawo dziecka do wypowiedzi a jego udział w postępowaniu cywilnym w sprawach rodzinnych i opiekuńczych*, <http://dzieckokrzywdzone.fdn.pl/vol-10-nr-2-dzieci-uczestniczace-w-procedurach-karnych-i-cywilnych-35>.
- Bożek M., *Sądy i prokuratura*, [w:] *Polskie prawo konstytucyjne na tle porównawczym*, red. R. Małajny, Warszawa 2013.
- Braciak J., *Prawo do prywatności*, Warszawa 2004.
- Brams S.J., Taylor A.D., *Fair Division: From Cake-Cutting to Dispute Resolution*, Cambridge University Press 1996.
- Brams S.J., Taylor A.D., *The Win-Win Solution: Guaranteeing Fair Shares to Everybody*, New York 2000.
- Branningan C., *Online Dispute Resolution*, *Alternative Dispute Resolution Practice Manual* 2003.
- Brzek A., Pondělíčková-Mašlová J., *Třetí pohlaví*, Praha 1992.
- Brzemia-Bonarek A., *Dopuszczalność dowodów zdobytych w sposób niegodziwy w kanonicznym procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa*, Katowice 2007.
- Coleman G. D., *Homosexuality: Catholic Teaching and Pastoral Practice*, Paulist Press, New York/Mahwah 1995.
- Cortés Diéguez J.P., *Can I Afford Not to Mediate? Mandatory Online Mediation for European Consumers: Legal Constraints and Policy Issues*, *Rutgers Computer & Technology Law Journal* 2008, nr 35 (1).
- Cymbała J., *Istotne obowiązki małżeńskie i przyczyny niezdolności do ich podjęcia w wyrokach Roty Rzymskiej z lat 1983-1992 wydanych na podstawie kan. 1095 nr 3 Kodeksu Prawa Kanonicznego, opublikowanych w „Decisiones”*, Olsztyn 2002.
- Czarkowska M., *Przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet w rodzinie w praktyce organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innych instytucji*, Warszawa 2014.
- Czerederecka A., *Manipulowanie dzieckiem przez rodziców rywalizujących o udział w opiece*, <http://fdn.pl/nr-4-25-2008-dziecko-w-sytuacji-rozvodu-rodzicow>.
- Czerederecka A., *Psychologiczne kryteria wysłuchania dziecka w sprawach rodzinnych i opiekuńczych*, *Rodzina i Prawo* 2010, nr 14-15.
- Chaciński J., *Eksmisja z lokalu mieszkalnego z powodu znęcania się nad rodziną*, [w:] *Rodzina jako podmiot prawa*, red. P. Czarnek, M. Dobrowolski, Zamość 2012.
- Chróścielewski W., Nykiel W., *Postępowanie podatkowe w świetle Ordynacji podatkowej*, Warszawa 2000.

- Dawidowicz W., *Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1983.
- Delumeau J., Roche D., *Historia ojców i ojcostwa*, Warszawa 1995.
- Dębiński A., *Kościół i prawo rzymskie*, Lublin 2008.
- Dębowska-Romanowska T., *O pojęciu i skutkach „wniosku wyrażonego we wspólnym zeznaniu rocznym” o łączne opodatkowanie małżonków – w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*, [w:] *Pro publico bono. Regulacje prawno-podatkowe i rozwiązania finansowe. Księga jubileuszowa Profesora Jana Głuchowskiego*, Toruń 2002.
- Dmoch W., Szymura T., *Podatek dochodowy od osób fizycznych*, Warszawa 2007.
- Dobrzański B., *Glosa do uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 7 czerwca 1971 r., (III CZP 87/70)*, „Nowe Prawo” 1973, nr 4.
- Domański M., *Względne zakazy małżeńskie*, Warszawa 2013.
- Dulko S., *Homoseksualizm*, [w:] *Wielka encyklopedia PWN*, t. 11, red. J. Wojnowski, Warszawa 2002.
- Dunajska M.B., *Rozważania o wykonywaniu postanowienia o ustaleniu kontaktów z dzieckiem w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 28.09.2008 r. (III CZP 75/08)*, „Rodzina i Prawo” 2011, nr 19.
- Dyduch J., *Współpraca duchownych ze świeckimi*, [w:] *W służbie wiekuiestej prawdzie*, red. K. Panuś, Kraków 2015.
- Dyoniak A., *Pozycja prawna dziecka urodzonego w następstwie implementacji embrionu*, „Nowe Prawo” 1989, nr 1.
- Dziemianowicz W., Szlachta J., *Konkurencyjność Warmii i Mazur – diagnoza problemowa*, Warszawa 2012.
- Dzierżon G., *Niezdolność do zawarcia małżeństwa jako kategoria kanoniczna*, Warszawa 2002.
- Dzięga A., *Strony sporu w kanonicznym procesie o nieważność małżeństwa*, Warszawa 1994.
- Dzwonkowski H., Zgierski Z., *Procedury podatkowe*, Warszawa 2006.
- Eichstaedt K., *Czynności sądu w postępowaniu przygotowawczym w polskim prawie karnym*, Warszawa 2008.
- Erlebach G., *Tożsamość seksualna a nieważność związku małżeńskiego według najnowszej jurysprudencji rotalnej (1983–1994). Zarys systematyczny*, [w:] *Tożsamość seksualna nupturientów a zdolność do zgody małżeńskiej. Materiały I Międzynarodowego Sympozjum Prawa Kanonicznego zorganizowanego przez Katedrę Prawa Kanonicznego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w Opolu, 16 X 1996*, red. B.W. Zubert, Opole 1998.
- Etel L., Presnarowicz S., Dudar G., *Podatki i opłaty lokalne. Podatek rolny. Podatek leśny*, Warszawa 2008.
- Fattori G., *Scienze della psiche matrimonio canonico. Le norme delle allocuzioni pontifice alla Rota Romana (1939-2009)*, Sienna 2009.

- Filipowska-Tuthill M., *Pokrzywdzony małoletni jako osobowe źródło dowodowe w procesie karnym*, [w:] *Dowodzenie w procesach karnych*, red. R. Sztymmler, J. Kasprzak, J. Krzywkowska, Olsztyn 2014.
- Gajda J., *Unieważnienie małżeństwa*, [w:] *System Prawa Prywatnego. Prawo rodzinne i opiekuńcze. Tom 11*, red. T. Smoczyński, Warszawa 2014.
- Gajda P.M., *Prawo małżeńskie Kościoła katolickiego*, Tarnów 2013.
- Gapska E., Studzińska J., *Postępowanie nieprocesowe*, Lex/el. 2015.
- Gardocki L., *Prawo karne*, Warszawa 2015.
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2015.
- Gil D., *Tryb przesłuchania małoletniego w postępowaniu karnym po nowelizacji z czerwca 2013 r.*, [w:] *Dowodzenie w procesach karnych*, red. R. Sztymmler, J. Kasprzak, J. Krzywkowska, Olsztyn 2014.
- Goettel M., *Okoliczności wyłączające zawarcie małżeństwa (przeszkody małżeńskie) w polskim prawie rodzinnym – aspekty materialnoprawne*, [w:] *Zawieranie małżeństwa w różnych systemach prawnych, religiach i kulturach*, red. R. Sztymmler, Olsztyn 2009.
- Góra-Błaszczkowska A., *Komentarz do art. 507 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Artykuły 506-729*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Lex/el. 2013
- Góralski W., *Homoseksualizm a zdolność do powzięcia zgody małżeńskiej*, [w:] *Tożsamość seksualna nupturientów a zdolność do zgody małżeńskiej*, red. B.W. Zubert, Opole 1998.
- Góralski W., *Małżeństwo kanoniczne*, Warszawa 2011.
- Góralski W., *Przygotowanie i kwalifikowanie do małżeństwa oraz właściwe rozpoznawanie spraw o nieważność małżeństwa w przemówieniu Benedykta XVI do Roty Rzymskiej z 22 I 2011 roku*, „Biuletyn” Stowarzyszenia Kanonistów Polskich nr 24, Rok XXI czerwiec 2011.
- Góralski W., *Urząd obrońcy węzła małżeńskiego w świetle przemówień papieża do Roty Rzymskiej z lat 1939-2007*, „Ius Matrimoniale” 13 (19) 2008.
- Górecki J., *Unieważnienie małżeństwa*, Kraków 1958.
- Górniok O., Hoc S., Przyjemski S.M., *Kodeks karny. Komentarz*, Gdańsk 1999.
- Greszata M., *Charakterystyka udziału stron w kanonicznym sądowym postępowaniu spornym*, „Roczniki nauk Prawnych” 2003, t. XIII, z. 2.
- Greszata M., *Iudicium cum principiis. Kodeksowa weryfikacja wybranych zasad procesowych w kanonicznych sprawach o nieważność małżeństwa*, Lublin 2008.
- Greszata M., *Litispendencia i jej skutki w kanonicznym procesie o nieważność małżeństwa*, „Roczniki Nauk Prawnych” 2005, t. XV, nr 2.
- Greszata M., *Litispendencia w procesie kanonicznym*, Lublin 2003.
- Greszata M., *Z dyskusji nad zadaniem obrońcy węzła*, „Prawo, Administracja, Kościół” 5 (2001), nr 1.
- Greszata-Telusiewicz M., *Processus brevior*, [w:] *Proces małżeński według motu proprio Mitis Iudex Dominus Iesus*, red. J. Krajczyński, Płock 2015.

- Gręźlikowski J., *Racje i sens „prawa do obrony” w procesie o nieważność małżeństwa*, „Prawo Kanoniczne” 53 (2010) nr 3-4.
- Grocholewski Z., *Pewność moralna jako klucz do lektury norm procesowych*, „Ius Matrimoniale” 1998, t. 3.
- Grocholewski Z., *Struktura etapu dowodowego procesu*, [w:] *Plenitudo legis dilectio. Księga pamiątkowa dedykowana prof. dr. hab. Bronisławowi W. Zubertowi OFM z okazji 65. rocznicy urodzin*, red. A. Dębiński, E. Szczot, Lublin 2000.
- Grycewicz J., *Zadania sędziego kościelnego w sprawach o nieważność małżeństwa*, „Roczniki Nauk Prawnych” 1988, t. 8.
- Grzegorzczak T., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Kraków 2005.
- Grzybowski S., *Prawo rodzinne. Zarys wykładu*, Warszawa 1980.
- Grzywacz J., *Adwokaci, pełnomocnicy procesowi, instytucja stałych obrońców (kan. 1490)*. Referat wygłoszony w czasie Międzynarodowego Sympozjum dla pracowników Trybunałów Kościelnych w Europie Środkowowschodniej w Lublinie 19-21 września 1991 roku, mps.
- Grzywacz J., *Niektóre problemy dotyczące działania Sądów Biskupich*, „Kościół i Prawo” 1981, t. 1.
- Grzywacz J., *Niektóre problemy postępowania dowodowego w procesie małżeńskim*, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 1987, t. XXXIV, z. 5.
- Gudowski J., Jędrzejewska M., *Komentarz do art. 18 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze*, Lex/el. 2012
- Gutch J.M., Hollersen W., *Eine öffentliche Scheidung*, „Berliner Zeitung” 6.01.2001.
- Gwiadomorski J., *Roszczenia matki dziecka pozamałżeńskiego przeciwko jego ojcu, który nie jest jej mężem*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1974, nr 3.
- Hendriks J., *Diritto Matrimoniale. Commento ai canoni 1055-1165 del Codice di diritto canonico*, Milano 2001.
- Hofmański P., Sadzik E., Zgryzek K., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do artykułów 1-296. Tom I*, Warszawa 2011.
- Hołyst B., *Kryminologia. Podstawowe problemy*, Warszawa 1977.
- Hurło L., *Znaczenie rodziny w życiu dziecka. Rzeczywistość a oczekiwania*, Olsztyn 2010.
- Hypś S., *Ochrona rodziny w polskim prawie karnym*, Lublin 2012.
- Ignaczewski J., *Obowiązek alimentacyjny po nowelizacji. Art. 128-144[1] k.r.o. Komentarz*, Warszawa 2009.
- Ignatowicz J., Nazar M., *Prawo rodzinne*, Warszawa 2012.
- Ignatowicz J., *Prawo rodzinne. Zarys wykładu*, Warszawa 1987.
- Imieliński K., *Seksiatria. Patologia seksualna*, Warszawa 1990.
- Imieliński K., *Zaburzenia psychoseksualne*, Warszawa 1973.
- Izdebska A., *Dziecko w konflikcie rodziców. Perspektywa teorii koluzji Jurga Willego*, <http://dzieckokrzywdzone.fdn.pl/vol-7-nr-4-dziecko-w-sytuacji-rozvodu-rodzicow-25>.

- Janczewski Z., *Właściwość trybunałów kościelnych w sprawach małżeńskich w okresie od 1917 do 1983 roku*, „Prawo Kanoniczne” 38 (1995) nr 3-4.
- Jędrejek G., *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*, LEX 2016.
- Jędrejek G., *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Małżeństwo. Komentarz do ART. 1-61⁶*, Warszawa 2013.
- Jędrejek G., *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Pokrewieństwo i powinowactwo. Komentarz do art. 61⁷- 144¹*, Warszawa 2014.
- Kallaus A., *Glosa do uchwały SN z 28.08.2008 r. (III CZP 75/08)*, „Rodzina i Prawo” 2009, nr 12.
- Kanoti G.A., Kosnik A.R., red., *Encyclopedia of Bioethics*, t. 2, The Free Press, New York 1978.
- Karczewska-Kamińska N., *Dostosowanie polskiego prawa czynów niedozwolonych do zasad europejskiego prawa deliktów zawartych w PETL i DCFR (w związku z projektem nowego kodeksu cywilnego)*, [w:] *Współczesne problemy prawa zobowiązań*, red. J. Haberko, A. Olejniczak, A. Pyrzyńska, D. Sokołowska, Warszawa 2015.
- Karczmarzka D., *Przesłuchanie małoletniego pokrzywdzonego w świetle nowelizacji kodeksu postępowania karnego*, „Prokuratura i Prawo” 2014, nr 1.
- Karkošková S., *Obete sexuálneho zneužívania detí medzi nami*, Ascend, Veľký Šariš – Kanaš 2014.
- Kasprzak S., *Wybrane zagadnienia z prawa kościelnego*, Lublin 2000.
- Katsh E., *Bringing Online Dispute Resolution to Virtual Worlds: Creating Processes through Code*, New York Law School Law Review 2004, nr 49.
- Katsh E., *Online Dispute Resolution: Some Implications for the Emergence of Law in Cyberspace*, Lex Electronica, vol. 10, nr 3, Zima 2006.
- Katsh E., Rifkin J., *Online Dispute Resolution: Resolving Conflicts in Cyberspace*, Jossey-Bass, San Francisco 2001.
- Kaufmann-Kohler G., Schultz T., *Online Dispute Resolution: Challenges for Contemporary Justice*, The Hague 2004.
- Kiwior W., *Wskazania Sygnatury Apostolskiej w zakresie praktyki sądowej Kościoła w Polsce*, [w:] *Praktyczne aspekty funkcjonowania trybunałów kościelnych*, red. U. Nowicka, Warszawa 2014.
- Kmak M., *Ochrona cudzoziemców przed wydaleniem na podstawie art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności*, „Palestra” 2004, nr 9-10.
- Kmieciak Z.R., *Wszczęcie ogólnego postępowania administracyjnego*, Warszawa 2014.
- Knysiak-Molczyk H., *Uprawnienia strony w postępowaniu administracyjnym*, Kraków 2004.
- Kodeks cywilny. Część ogólna*, red. M. Pyziak-Szafranicka, Warszawa 2009.
- Kodeks cywilny. Komentarz. Księga trzecia. Zobowiązania*, red. J. Gudowski, G. Bieniek, Warszawa 2013.
- Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz do artykułów 117-221. Tom I*, red. A. Wąsek, Warszawa 2006.

- Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz. Tom II. Komentarz do art. 117-277 k.k.*, red. A. Zoll, Warszawa 2008.
- Kodeks karny. Komentarz*, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Warszawa 2012.
- Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Filar, Warszawa 2012.
- Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz LEX*, M. Jaśkowska, A. Wróbel, Warszawa 2013.
- Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. R. Hauser, M. Wierzbowski, Warszawa 2014.
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 367-729, t. 2*, red. A. Marciniak, K. Piasecki Legalis 2014.
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Lex/el. 2013
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. M. Manowska, LexisNexis 2013.
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Jakubecki, Warszawa 2015.
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 1*, red. Z. Resich, W. Siedlecki, Warszawa 1975
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 2*, red. K. Piasecki, Warszawa 1997
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, t. 1*, red. T. Ereciński, Warszawa 2006.
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, LEX.
- Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, postępowanie zabezpieczające*, red. Ereciński T., LexisNexis 2012.
- Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. D. Świecki, Warszawa 2013.
- Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-424 k.p.k.*, red. J. Grajewski, Warszawa 2010.
- Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. H. Dolecki, T. Sokołowski, Lex.
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. K. Piasecki, Warszawa 2006.
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2015.
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. Wierciński J., LexisNexis 2014.
- Kodeks rodzinny. Komentarz*, red. M. Grudziński, J. Ignatowicz, Warszawa 1959.
- Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego*, red. A. Jakubecki, Lex/el. 2015.
- Komentarz do Instrukcji procesowej „Dignitas connubii”*, red. T. Rozkrut, Sandomierz 2007.
- Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego, t. 5*, red. J. Krukowski, Poznań 2007.
- Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2013.
- Konstytucje Rzeczypospolitej oraz komentarz do Konstytucji RP z 1997 roku*, red. J. Boć, Warszawa 1998.

- Korzeniowski L., Pużyński S., red., *Encyklopedyczny słownik psychiatrii*, Warszawa 1986.
- Kosior R., *Udział biegłego psychologa w przesłuchaniu dziecka*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 4.
- Kosonoga J., *Przesłuchanie pokrzywdzonego w trybie art. 185a k.p.k.*, „Prokuratura i Prawo” 2004, nr 1.
- Kościelne Prawo Procesowe. Prawo Rodzinne. Materiały i Studia*, t. 5, red. A. Dziega, M. Greszata-Telusiewicz, Z. Jancewicz, P. Telusiewicz, Lublin 2010.
- Kraatz S., *Walka z ubóstwem, wykluczeniem społecznym i dyskryminacją*, <http://www.europarl.europa.eu>.
- Krakowiak M., *Nakazanie zapłaty sumy pieniężnej w nowym postępowaniu o wykonywanie kontaktów z dzieckiem*, „Transformacje Prawa Prywatnego” 2013, nr 3.
- Krawiec A.Z., *Przesłuchanie małoletniego świadka po nowelizacji Kodeksu postępowania karnego*, „Prokuratura i Prawo” 2013, nr 12.
- Krekora-Zajęc D., *Prawo do poznania matki biologicznej według krajowego prawa rodzinnego*, „Studia Prawnicze Kwartalnik” 2014, nr 1.
- Krekora-Zajęc D., *W świetle prawa matka jest jedna ale...*, „Dziennik Gazeta Prawna. Prawnik” 2015, nr 40.
- Krekora-Zajęc D., *Zmieniałaby definicję macierzyństwa*, „Dziennik Gazeta Prawna. Prawnik” 2015, nr 88.
- Krupa W., *Zasady opracowywania opinii biegłego psychologa w sprawach o nieważność małżeństwa*, „Ius Matrimoniale” 1 (1996).
- Krzywda J., *Prawo wiernych do szybko i sprawnie działających trybunałów kościelnych*, „Biuletyn” Stowarzyszenia Kanonistów Polskich nr 24, Rok XXI czerwiec 2011.
- Krzywkowska J., *Adwokat w sprawach o nieważność małżeństwa. Rozwiązania ustawodawcze i ich zastosowanie w sądach kościelnych w Polsce (1983-2007)*, mps, [w:] Archiwum UKSW.
- Krzywkowska J., *Wypaczony obraz procesów o nieważność małżeństwa wyzwaniem dla sądownictwa kościelnego*, [w:] *Ochrona małżeństwa i rodziny w Polsce. Zagadnienia prawne*, red. R. Szytchmiller, J. Krzywkowska, Olsztyn 2015.
- Kuciarska-Ciesielska M., Marciniak M., Paradysz J., *Rozpad małżeństwa w Polsce – przyczyny i skutki*, Warszawa 1993.
- Kútny I., *Homosexualita – deviat sexuality? Niekoľko poznámok s prihliadnutím na Katechizmus Katolíckej cirkvi*, [w:] *Teologické reflexie II. Suplement*, Univerzita Komenského v Bratislave, Kňazský Seminár v Nitre, Nitra 2003.
- Kwiatkowska-Darul V., *Przesłuchanie małoletniego świadka w polskim procesie karnym*, Toruń 2007.
- Leszczyński G., *Prawo wiernego do sprawiedliwego procesu*, „Prawo Kanoniczne” 55 (2012) nr 4.
- Leszczyński G., *Rola obrońcy węzła małżeńskiego w procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa*, „Prawo Kanoniczne” 49 (2006), nr 3-4.

- Lima B., *Il processo canonico nei suoi elementi costitutivi fino al Motu Proprio Quærit Semper*, Verona 2013.
- Lipski J., *Uwagi dotyczące poselskiego projektu ustawy o uzgadnianiu płci na tle orzecznictwa i poglądów doktryny*, „Zeszyty Prawnicze” 2014, nr 3.
- Litwin J., *Prawo o aktach stanu cywilnego*, Warszawa 1961.
- Llobell J., *Alcune questioni comuni ai tre processi per la dichiarazione di nullità del matrimonio previsti dal M.P. „Mitis Iudex”, „Ius Ecclesiae”* 2016, nr 28.
- Llobell J., *I processi matrimoniali nella Chiesa*, Roma 2015.
- Łazarska A., *Rzetelny proces cywilny*, Warszawa 2012.
- Maciarz A., *Macierzyństwo w kontekście zmian społecznych*, Warszawa 2004.
- Majer P., *Kan. 1683-1687, art. 14-20 Ratio*, [w:] *Praktyczny komentarz do Listu apostołskiego motu proprio Mitis Iudex Dominus Iesus papieża Franciszka*, red. P. Skonieczny, Tarnów 2015.
- Markiewicz K., *Właściwość sądu w procesie cywilnym wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych*, [w:] *Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych*, red. H. Dolecki, K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2008.
- Marmor J., *Sexual Inversion*, Basic Books, New York 1965.
- Marszałkowska-Krześ E., *Postępowanie nieprocesowe w sprawach osobowych oraz rodzinnych*, Wrocław 2012.
- Marzoa Á., Miras J., Rodríguez-Ocaña R., *Exegetical Commentary on the Canon Law*, t. IV/2, Montreal Chicago 2004.
- Matan A., *Ochrona praw refleksowych w postępowaniu ogólnym administracyjnym*, [w:] *Pozycja samorządowych kolegiów odwoławczych w postępowaniu administracyjnym*, Kraków 2005.
- McLachlin B., *Openness and the Rule of Law*, Londyn 2014.
- Mezglewski A., *Uprawnienia straży gminnych do ujawniania naruszeń przy użyciu urzędzeń rejestrujących*, [w:] *Straż gminna jako organ kontroli ruchu drogowego*, red. A. Mezglewski, Lublin 2014.
- Minkowska Z., *Przekazanie sprawy na podstawie art. 18 k.p.c.*, „Nowe Prawo” 1975, nr 12.
- Morawski L., *Wstęp do prawoznawstwa*, wyd. 15, Toruń 2014.
- Münnich M., *Małżonkowie jako strona procedur podatkowych uregulowanych w Ordynacji podatkowej*, [w:] *Ordynacja podatkowa. Zagadnienia proceduralne*, red. M. Popławski, Białystok 2011.
- Navarette U., *Transsexualismus et ordo canonicus*, „Periodica” 1997, nr 86.
- New Commentary on The Canon Law*, wyd. 2, red. J.P. Beal, J.A. Coriden, T.J. Green, New York/Mahwah 2000.
- Nowakowski B., *Pseudoduszpasterskie rozwiązania w orzekaniu nieważności małżeństw zagrożeniem sprawiedliwości i prawdy. Kilka refleksji na kanwie przemówienia Benedykta XVI do Rady Rzymskiej z 29 stycznia 2010 r.*, „Annales Canonici” 6 (2010).

- Nowakowski B., *Rozwiązanie małżeństwa In favorem fidei. Źródła, ewolucja, aktualne normy*, Poznań 2013.
- Nowicka U., *Animadversiones obrońcy węzła małżeńskiego w trybunale apelacyjnym*, „Prawo Kanoniczne” 53 (2010), nr 3-4.
- Nowicka U., *Obrońca węzła małżeńskiego wobec opinii biegłych w sprawach z tytułu niezdolności z przyczyn natury psychicznej do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich (kan. 1095 nr 3 KPK)*, „Annales Canonici” 6 (2010).
- Nowicki M.A., *Komentarz do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności*, [w:] *Wokół Konwencji Europejskiej*, Lex 2013.
- Nycz P., *Zasięg prawa do obrony w kontekście odpowiedzialności za wykroczenie zart. 96 § 3 k.w.*, „Paragraf na Drodze” 2012, nr 6.
- Ofiarski Z., *Ogólne prawo podatkowe. Zagadnienia materialnoprawne i proceduralne*, Warszawa 2010.
- Ogrodnik A., *Interes dziecka poczętego przy rozwodzie*, [w:] *Kościelne Prawo Procesowe. Prawo rodzinne. Materiały i Studia*, t. 5, Lublin 2010.
- Olejniczak A., *Materialnoprawne przesłanki udzielenia rozwodu*, Poznań 1980.
- Olesińska A., *Wspólność majątkowa małżeńska a ogólne prawo podatkowe*, [w:] *Pro publico bono. Regulacje prawno-podatkowe i rozwiązania finansowe. Księga jubileuszowa Profesora Jana Głuchowskiego*, Toruń 2002.
- Oleszko A., *Glosa do uchwały SN z dnia 17 stycznia 1980 r.*, III CZP 86/79, „Nowe Prawo” 1981, nr 10.
- Ostojska J., *Sądowa zmiana płci. Praca doktorska przygotowana pod kierunkiem Prof. dr hab. Krzysztofa Pietrzykowskiego w Instytucie Prawa Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego*, Warszawa 2014; https://depotuw.ceon.pl/bitstream/handle/item/1014/S%C4%85dowa%20zmiana%20p%C5%82ci_Joanna%20Ostojska.pdf?sequence=1.
- Pahl B., *Współuczestnicy w procedurach podatkowych*, Warszawa 2013.
- Pawluk T., *Kanoniczne procesy szczególne*, Warszawa 1971.
- Pawluk T., *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II*, t. 4, *Doczesne dobra Kościoła. Sankcje w Kościele. Procesy*, Olsztyn 1990.
- Paździor S., *Przyczyny psychiczne niezdolności osoby do zawarcia małżeństwa w świetle kan. 1095 n. 3*, Lublin 2009.
- Piasecki K., *Prawo małżeńskie*, Warszawa 2011.
- Piechocki S., *Aspekty prawne sztucznego zapłodnienia i implementacji embrionu*, „Nowe Prawo” 1963, nr 1.
- Pieronek T., *Udział obrońcy węzła w procesie małżeńskim*, „Kościół i Prawo” 1989, nr 6.
- Pietrzak H., *Archaizm i nieskuteczność prawa wobec surogatek*, [w:] *Ars boni et aequi. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu profesorowi Remigiuszowi Sobańskiemu z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin*, red. J. Wroczeński, H. Pietrzak, Warszawa 2010.
- Piszczek P., *Status uchodźcy w procedurze administracyjnej i sądownoadministracyjnej*

- nej – zagadnienia wybrane, [w:] *Problemy z sądową ochroną praw człowieka*, red. R. Sztymlic, J. Krzywkowska, t. 1, Olsztyn 2012.
- Pływaczewski E., Szczygieł G.B., *Kryminologiczne i prawno-karne aspekty przemocy w rodzinie*, [w:] *Rodzina i społeczeństwo wczoraj i dziś*, red. F. Lempa, S. Tafaro, Białystok 2006.
- Podgórski P., *Znudziłem się Bogu w połowie*, Warszawa 2009.
- Pomianowski P., *Z problematyki rozwodów w Księstwie Warszawskim*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 65 (2013), z. 2.
- Pospiszył K., *Pedofilia*, [w:] Pilch T., red., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, t. 4, Warszawa 2005, s. 307-308.
- Poterała T., *Homoseksualizm jako przyczyna nieważności małżeństwa według kan. 1095 nr 3 Kodeksu Prawa Kanonicznego i orzecznictwa Roty Rzymskiej*, Kraków 2015.
- Praktyczny komentarz do Listu apostolskiego motu proprio Mitis Iudex Dominus Iesus papieża Franciszka*, red. P. Skonieczny, Tarnów 2015.
- Prawo o aktach stanu cywilnego z komentarzem. Przepisy wykonawcze i związkowe oraz wzory dokumentów*, red. A. Czajkowska, Warszawa 2015.
- Prawo procesowe administracyjne, System prawa administracyjnego*, t. 9, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2014.
- Presnarowicz S., *Postępowanie podatkowe w systemie prawa podatkowego*, Warszawa 2003.
- Rabinovich-Einy O., Katsh E., *Digital Justice. Reshaping Boundaries in an Online Dispute Resolution Environment*, „International Journal of Online Dispute Resolution” 2014 (1).
- Rabinovich-Einy O., Katsh E., *Technology and the Future of Dispute Systems Designs*, „Harvard Negotiation Law Review” wiosna 2012, nr 17.
- Rabinovich-Einy O., *Technology's Impact: The Quest for a New Paradigm for Accountability in Mediation*, „Harvard Negotiation Law Review” 2006, nr 11.
- Rachucki M., *Sytuacja materialna polskich rodzin*, <http://wynagrodzenia.pl/obw.php>.
- Rainey D., *Third-Party Ethics in the Age of the Fourth Party*, „International Journal of Online Dispute Resolution” 2014 (1), nr 1.
- Rezler J., *Dopuszczalność udzielania zezwoleń na zawarcie małżeństwa*, „Nowe Prawo” 1962, nr 9.
- Romanowski M., *Podział praw podmiotowych na majątkowe i niemajątkowe*, „Państwo i Prawo” 2006, z. 3.
- Ross H.L., *Settled Out of Court*, Aldine 1980.
- Rotter H., *Sexualita a křesťanská morálka*, Praha 2003.
- Rozkrut T., *Instytucja Synodu Biskupów w Kościele posoborowym (studium historyczno-prawne)*, Tarnów 2010.
- Rozkrut T., *Jan Paweł II do Roty Rzymskiej (1979-2003)*, Tarnów 2003.
- Rozkrut T., *Kanoniczny proces o nieważność małżeństwa. Proces sporny czy proces specjalny*, „Prawo Kanoniczne” 53 (2010) nr 3-4.
- Rozkrut T., *Rola dowodowa domniemania w kanonicznym procesie małżeńskim, ze szczególnym uwzględnieniem Instrukcji Dignitatis connubii*, [w:] *Zagadnienia kościelnego prawa majątkowego i procesowego*, red. E. Szczot, S. Białek, Lublin 2008.

- Rozkrut T., *Walor opinii biegłego w kanonicznym procesie małżeńskim*, Tarnów 2002.
- Róžański M., *Koncepcja małżeństwa w Kodeksie Cywilnym Napoleona*, [w:] *Rodzina w prawie. Księga pamiątkowa dedykowana ks. prof. dr hab. Ryszardowi Szttychmillerowi z okazji 65 rocznicy urodzin i 30-lecia pracy naukowej*, red. M. Róžański, J. Krzywkowska, Olsztyn 2013.
- Róžański M., *Procedura rozwiązania małżeństwa w Kodeksie Cywilnym Napoleona*, [w:] *Rodzina powołanie – zadania – zagrożenia*, red. J. Zimny, Stalowa Wola 2014.
- Sabbarese L., *Lo scioglimento dei matrimoni non sacramentali In favorem fidei*, Città dell Vaticano 2005.
- Sabuda A., *Charakter i przesłanki realizacji roszczeń matki dziecka pozamałżeńskiego związanych z ciążą i porodem (dwugłós)*, „Nowe Prawo” 1966, nr 5.
- Safjan M., *Prawo wobec ingerencji w naturę ludzkiej prokreacji*, Warszawa 1990.
- Schiavetta S., *The Relationship Between e-ADR and Article 6 of the European Convention of Human Rights pursuant to the Case Law of the European Court of Human Rights*, „Journal of Information, Law & Technology” 2004, nr 1.
- Schmitz A.J., *Untangling the Privacy Paradox in Arbitration*, „Kansas Law Review” 2006, nr 54.
- Schreiber K., *Die Verfahrensgrundsätze im Zivilprozess*, „Jura” 2007, nr 7.
- Schuman J., *Access to divorce court proceedings*, „The News Media and The Law” 2015, Vol. 39, No. 2.
- Seksuologia: zarys encyklopedyczny*, red. K. Imieliński, Warszawa 1985.
- Siedlecki W., Świeboda Z., *Postępowanie cywilne. Zarys wykładu*, Warszawa 2004.
- Sitarz M., *Słownik prawa kanonicznego*, Warszawa 2004.
- Skonieczny P., *La buona fama: problematiche inerenti alla sua protezione In base al. Can. 220 del Codice di Diritto Canonico latino*, Romae 2010.
- Skóra A., *Współuczestnictwo w postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2009.
- Skowron A., *Czy art. 96 § 3 k.w. narusza prawo do obrony?*, „Paragraf na Drodze” 2012, nr 10.
- Skowron A., *Fotoradar – zawodne urządzenie*, „Rzeczypospolita” 2005, nr 4.
- Słomiński A., *Kodeks Napoleona przed sądem czasu*, Warszawa 1911.
- Smoleń P., *Kontrowersje dotyczące koncepcji prorodzinnej reformy prawa podatkowego*, [w:] *Kierunki reformy polskiego systemu podatkowego*, red. A. Pomorska, Lublin 2003
- Smoczyński T., *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2003.
- Sobański R., *Między rygoryzmem a laksyzmem. Kanoniczny proces o nieważność małżeństwa na tle kondycji małżeństwa sakramentalnych w Polsce*, „Prawo Kanoniczne” 53 (2010) nr 3-4.
- Sobański R., *Udział adwokata w procesie o nieważność małżeństwa*, „Ius Matrimoniale” 2(8) 1997.
- Sowa A., *Córka dwóch ojców*, „Polityka” 2015, nr 26.
- Spencer C., *Dejiny homosexuality*, Bratislava 1999.
- Spiroska E., Ristovska M., *The European Union’s Normative Framework for Online Dispute Resolution (ODR) as Next Dispute Resolution Generation*, Zenith International Journal of Multidisciplinary Research 2014, nr 4 (11).
- Spurek S., *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komentarz*, Warszawa 2008.

- Standardy Rady Europy. Teksty i komentarze*, t. 1, red. M. Safjan, Warszawa 1994.
- Stankiewicz A., *Homoseksualizm jako przyczyna nieważności małżeństwa według najnowszej jurysprudencki rotalnej (1956-1976)*, „Prawo Kanoniczne” 22 (1979) nr 3-4.
- Stawniak H., *Niemoc płciowa jako przeszkoda do małżeństwa. Ewolucja czy zmiana koncepcji?*, Warszawa 2000.
- Stefański R.A., *Prawo o ruchu drogowym. Komentarz*, Warszawa 2005.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2004 r.*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 2.
- Stefański R.A., *Szczególne tryby przesłuchania w postępowaniu karnym świadka małoletniego, który nie ukończył 15 lat*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 4.
- Stefański R.A., *Wykroczenia drogowe*, Warszawa 2011.
- Strojnowski J., *Homoseksualizm*, [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 6, Lublin 1993.
- Strzebinczyk J., *Glosa do uchwały Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 9 maja 2002 r., II CZP 7/02*, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2004, z. 1.
- Strzebinczyk J., *Prawo rodzinne*, Warszawa 2013.
- Sychowicz M., [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. K. Piasecki, Warszawa 2009
- System prawa karnego. Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie*, t. 6, red. M. Melezini, Warszawa 2010.
- System prawa prywatnego. Prawo rodzinne i opiekuńcze*, t. 11, red. T. Smoczyński, Warszawa 2014.
- System prawa prywatnego. Prawo rodzinne i opiekuńcze*, t. 12, red. T. Smoczyński, Warszawa 2011.
- System Prawa Prywatnego*, t. 6, *Prawo zobowiązań – część ogólna*, red. A. Olejniczak, Warszawa 2009.
- System Prawa Rodzinnego i Opiekuńczego*, red. J. St. Piątowski, Ossolineum 1985.
- Szafrański W., *Homoseksualizm jako problem pastoralno-sądowy*, Włocławek 1983.
- Szer S., *Prawo rodzinne w zarysie*, Warszawa 1969.
- Szaniawski F.X., *Jak przepisy Kodexu Napoleona o rozwodach rozumianemi być mają?*, Warszawa (b.r.w.).
- Szlezak A., *Czy zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg przedawnienia?*, „Przegląd Sądowy” czerwiec 2014.
- Szpunar A., *Odpowiedzialność osób zobowiązanych do nadzoru*, Warszawa 1978.
- Sztafrowski E., *Prawo kanoniczne w okresie odnowy soborowej. Podręcznik dla duchowieństwa*, t. 2, Warszawa 1979.
- Sztychmiller R., *Adwokat w procesie o nieważność małżeństwa*, [w:] *Proces małżeński w świetle Dignitas connubii – pierwsze doświadczenia. Materiały z ogólnopolskiego spotkania pracowników sądownictwa kościelnego w Gródku nad Dunajcem w dniach 11-12 czerwca 2007 roku. III Ogólnopolskie Forum Sądowe*, red. T. Rozkrut, Tarnów 2008.
- Sztychmiller R., *Istotne obowiązki małżeńskie*, Warszawa 1997.
- Sztychmiller R., *Podmioty obowiązku ustalenia prawdy w procesie o nieważność małżeństwa*, [w:] *Współpraca sądów ze stronami procesowymi i adwokatami*, red. R. Sztychmiller, J. Krzywkowska, Olsztyn 2011.

- Sztychmiller R., *Potrzeba udziału adwokata w procesie o nieważność małżeństwa*, „Biuletyn” [Stowarzyszenia Kanonistów Polskich] 4 (1994) nr 1/6.
- Sztychmiller R., *Powolywanie świadków w procesie kanonicznym*, [w:] *Księga jubileuszowa Profesora Tadeusza Smyczyńskiego*, red. M. Andrzejewski, L. Kociucki, M. Łączkowska, A. Szulz, Toruń 2008.
- Sztychmiller R., *Przesłuchania w procesie kanonicznym*, „Studia Prawnicze KUL” 4 (36) 2008.
- Sztychmiller R., *Przesłuchanie świadków w procesie kanonicznym*, [w:] *Dowodzenie w procesach kościelnych*, red. J. Krzywkowska, R. Sztychmiller, Olsztyn 2014.
- Sztychmiller R., *Udział adwokata w przesłuchaniach stron*, [w:] *Ars boni et aequi. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Remigiuszowi Sobańskiemu z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin*, red. J. Wroceński, H. Pietrzak, Warszawa 2010.
- Sztychmiller R., *Znaczenie udziału adwokata w kanonicznych procesach małżeńskich*, [w:] *Problemy z sądową ochroną praw człowieka*, t. 1, red. R. Sztychmiller, J. Krzywkowska, Olsztyn 2012.
- Śmieja A., *Odpowiedzialność odszkodowawcza z tytułu nienależytego sprawowania nadzoru nad małoletnim*, Wrocław 1982.
- Świerk P., *Przesłuchanie małoletniego pokrzywdzonego na podstawie art. 185a kodeksu postępowania karnego*, „Prokuratura i Prawo” 2004, nr 2.
- Święch K., *Pozycja rodziny w polskim prawie podatkowym*, Warszawa 2013.
- Świto L., *Rekwizycja cywilno-kanoniczna? Pomoc sądowa pomiędzy Trybunałami Kościelnymi a sądownictwem powszechnym w Polsce*, „Prawo Kanoniczne” 55 (2012) nr 2.
- Tunia A., *Kompetencje straży gminnych w zakresie ścigania sprawców wykroczeń z art. 96 § 3 k.w.*, [w:] *Straż gminna jako organ kontroli ruchu drogowego*, red. A. Mezgłowski, Lublin 2014.
- Tyler M.C., Raines S.S., *The Human Face of Online Dispute Resolution*, *Conflict Resolution Quarterly* 2006, nr 23 (3).
- Uliasz M., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Walaszek B., *Zarys prawa rodzinnego i opiekuńczego*, Warszawa 1971.
- Ważbiński S., *Najnowsze osiągnięcia nauk przyrodniczych a kodeks rodzinny i opiekuńczy*, „Palestra” 1966, nr 5.
- Weiss P., *Sexuální deviance*, Praha 2008.
- Wengerek E., *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, Warszawa 1972.
- Wenz W., Wróblewski P., *Urząd obrońcy wężła i procesowe decyzje sędziego na etapie wyrokowania. Zagadnienia wybrane z procesu o nieważność małżeństwa*, Wrocław 2007.
- Wilkowska-Płociennik A., *Przesłuchanie pokrzywdzonego dziecka w trybie art. 185a k.p.k.*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 6.
- Wilson S.R., Aleman C.G., Leatham G.B., *Identity Implications of Influence Goals. A Revised Analysis of Face-Threatening Acts and Application to Seeking Compliance With Same-Sex Friends*, „Human Communication Research” 1998, nr 25 (1).
- Winiarz J., *Prawo rodzinne*, Warszawa 1977.

- Władza rodzicielska i kontakty z dzieckiem. Komentarz. Sądowe komentarze tematyczne*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2010.
- Wójcik A., *Rola aktywności obrońcy węzła małżeńskiego w procesie o stwierdzenia nieważności małżeństwa*, [w:] *Urzędy sądowe – Władza i służba. Materiały z ogólnopolskiego spotkania pracowników sądownictwa kościelnego w Gródku nad Dunajcem w dniach 11-12 października 2004 r.*, red. T. Rozkrut, Tarnów 2005.
- Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny*, red. A. Bator, wyd. 4, Warszawa 2012.
- Wronkowska S., *Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*, wyd. 3, Poznań 2005.
- Wronkowska S., Zieliński M., *Problemy i zasady redagowania tekstów prawnych*, Warszawa 1993.
- Wronkowska S., Ziembinski Z., *Zarys teorii prawa*, Poznań 2001.
- Wyczawski H.E., Szaniawski F.X., [w:] *Słownik Polskich Teologów Katolickich*, t. 4, Warszawa 1983.
- Wysocka E., *Diagnoza środowiska rodzinnego w kontekście przemian rodziny współczesnej*, [w:] *Rodzina Współczesna. Portret interdyscyplinarny*, red. G. Szabelska, G. Trasenka, Bydgoszcz 2014.
- Zaworska-Nikoniuk D., *Zjawisko macierzyństwa zastępczego w Polsce (na podstawie analizy ogłoszeń internetowych zamieszczonych na witrynie „Robimy dzieci”)*, [w:] *Świat rodziny. Perspektywa interdyscyplinarna wobec wyzwań i zagrożeń*, red. J. Garbula, A. Zakrzewska, W. Sawczuk, Toruń 2013.
- Zdyb M., *Prawny interes jednostki w sferze materialnego prawa administracyjnego, Studium teoretyczno-prawne*, Lublin 1991.
- Zegadło R., *Glosa do uchwały SN z 28.08.2008 r. (III CZP 75/08)*, „Rodzina i Prawo” 2009, nr 11.
- Zieliński J., *Indeks rzeczowy Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Poznań 2006.
- Zielonacki A., [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*, red. H. Dolecki, H. Sokołowski, Warszawa 2013.
- Zimmermann J., *Glosa do wyroku NSA z dnia 2 lutego 1996 r., IV SA 846/95*, OSP z 1997 r., nr 4.
- Zubert B.W., *Biseksualizm a zdolność do zgody małżeńskiej*, [w:] *Tożsamość seksualna nupturientów a zdolność do zgody małżeńskiej*, red. B.W. Zubert, Opole 1998.